PPA
PÔDOHOSPODÁRSKA PLATOBNÁ AGENTÚRA
AGRICULTURAL PAYING AGENCY

Príloha č. 2 k Rozhodnutiu č. /2015 úplné znenie s účinnosťou od 27. marca 2015

PRÍRUČKA PRE ŽIADATEĽOV

Schválenie operačného programu a financovanie operačných fondov organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov

Bratislava, marec 2015

OBSAH

1. ÚVOD 3
2. DEFINÍCIE A POUŽITÉ POJMY 4
3. OPERAČNÝ PROGRAM 7
3. 1 Žiadosť o schválenie operačného programu 7
3. 2 Obsah operačného programu 8
3. 2. 1 Opatrenia krízového manažmentu 10
3. 3 Zmeny a doplnenia OP 12
3. 3. 1 Zmeny a doplnenia OP pre nasledujúce roky podľa čl. 65 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 12
3. 3. 2 Zmeny a doplnenia OP v priebehu roka podľa čl. 66 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 12
4. OPERAČNÝ FOND 13
4. 1 Príspevky členov 14
4. 2 Platby z operačného fondu 14
5. FINANČNÁ POMOC 14
5. 1 Referenčné obdobie 16
6. TYPY PLATIEB 17
6. 1 Zálohová platba 18
6. 2 Štvrťročná platba 19
6. 3 Následná platba 20
7. POLOŽKY PRENÁŠANÉ DO ĎALŠIEHO OBDOBIA 20
8. VÝROČNÉ A ZÁVEREČNÉ SPRÁVY 20
9. KONTROLY 22
10. POKUTY 22
11. KONTAKT 23
12. PRÍLOHY 23

1. ÚVOD

Spoločná organizácia trhu s ovocím a zeleninou je upravená nariadeniami Európskej únie (ďalej len „EÚ“):

- **nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013** zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení (ďalej len „nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1308/2013“),
- **vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 543/2011** zo 7. júna 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia EP a Rady č. 1308/2013, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny v platnom znení (ďalej len „nariadenie Komisie (EÚ) č. 543/2011“),
- **delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 499/2014** z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 a (EÚ) č. 1306/2013 prostredníctvom zmeny vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011, ktoré sa týka sektorov ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny (ďalej len „nariadenie Komisie (EÚ) č. 499/2014“);
- **nariadenie Rady (ES) č. 73/2009** z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1782/2003 (ďalej len „nariadenie Rady (ES) č. 73/2009“)

Uvedené nariadenia je možné nájsť na internetovej stránke Úradného vestníka EÚ:

http://eur-lex.europa.eu/RECH_menu.do?ihmlang=sk

Okrem hore uvedených nariadení na realizáciu a administráciu podpory platia aj nasledovné právne akty a dokumenty:

- **nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 369/20008 Z. z.** z 10. septembra 2008 o podmienkach vykonávania niektorých opatrení spoločnej organizácie trhu s ovocím a zeleninou (ďalej len „nariadenie vlády č. 369/2008 Z. z.“),
- **zákon č. 491/2001** Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov,
- **zákon č. 543/2007 Z. z.** o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2007“),
- **zákon č. 502/2001** Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 502/2001 Z. z.“),
- **národná stratégia SR pre operačné programy organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny** (ďalej len “národná stratégia “),
- **národný rámec SR** pre sformovanie všeobecných podmienok pre environmentálne opatrenia riešené v operačných programoch v organizácií výrobcov (je súčasťou národnej stratégie).

2. DEFINÍCIE A POUŽITÉ POJMY

Operačný program (ďalej len „OP“): je podnikateľský zámer organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov (ďalej len „OV/ZOV“), ktorý stanovuje opatrenia a konkrétne činnosti, ktoré počas troch až piatich rokov vykonáva OV / ZOV pre svojich členov v záujme dosiahnutia rozvoja OV / ZOV a plnenia cieľov ustanovených v nariadeniach EÚ. Ciele OP a podmienky, ktoré musí splniť sú ustanovené v čl. 33 nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013. Neoprávnené opatrenia a činnosti sú stanovené v prílohe IX vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011.

Opatrenia OP: je skupina krokov a vykonaných činností a záväzkov, ktoré vedú k dosiahnutiu jedného alebo viacerých cieľov.

Operačný fond (ďalej len „OF“): je účet zriadený OV/ ZOV podľa čl. 32 nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013. Je vedený na samostatnom bankovom účte vo finančnej inštitúcii v krajine, kde má OV/ ZOV hlavné sídlo. Je tvorený z finančných príspevkov členov OV/ ZOV z finančnej pomoci Únie, ktorá sa môže poskytnúť organizáciám výrobcov alebo ich združeniam, keď tieto združenia predkladajú, riadia a vykonávajú operačný program (ďalej len „OP“). Je využívaný výhradne na financovanie OP podľa čl. 53 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011.

Príspevky členov (odvody) do OF: sú finančné príspevky členov OV / ZOV na účet OF. Pre výrobcov rôznych druhov ovocia a zeleniny môže byť stanovená rôzna výška, ktorá závisí od hodnoty alebo objemu predanej produkcie alebo od participácie na OP. Výška odvodu musí byť stanovená OV tak, aby bolo zaistené, že opatrenia OP budú plnené. Každý člen je povinný odvádzať príspevky do OF a mať možnosť využívať výhody z OF.

Finančná podpora: je finančný príspevok EÚ, ktorého výška je limitovaná nariadeniami EÚ, s maximom 4,1 % z hodnoty predanej produkcie (VMP) za príslušné referenčné obdobie. Toto percento sa môže zvýšiť na 4,6 % z VMP, ak sa prevyšujúce percento (0,5 %) použije výhradne na opatrenia súvisiace s predchádzaním kríz a krízovým riadením. Finančná pomoc sa rovná čiastke finančných príspevkov do OF alebo 50 % skutočne vynaložených nákladov. Ak spĺňa OP alebo časť programu niektorú z podmienok v čl. 34 ods. 3 nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013 sa 50 % zvýši na 60 %, z prostriedkov EÚ na skutočne vynaložené náklady na OP.

Referenčné obdobie: je zvolené OV / ZOV podľa čl. 51 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011. Ide o 12-mesačné obdobie, na základe ktorého sa vypočíta ročný strop pomoci z hodnoty predávanej produkcie OV/ ZOV. Počas realizácie a plnenia cieľov OP sa referenčné obdobie nemení, alebo len v riadne odôvodnených prípadoch a so súhlasom Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „platobná agentúra“). Strop pomoci sa v aktuálnom roku riešenia neprekročí.

Objem predanej produkcie - je predané množstvo produkcie prostredníctvom OV / ZOV vyjadrené v tonách alebo v kilogramoch. Ide o konkrétne druhy ovocia a zeleniny na ktoré má OV / ZOV uznanie. Táto hmotnosť sa využije pri výpočte 5 % v rámci stiahnutých druhov ovocia a zeleniny, ktoré sú financované EÚ z celkového predaného množstva .

Hodnota predávanej produkcie (ďalej len z anglického „*Value of Marketed Production*“ „VMP“): je hodnota výrobkov hlavnej činnosti, ktoré OV/ZOV predala na trhu počas kalendárneho roka. Vypočíta sa na základe výroby samotnej OV/ZOV a jej členov výrobcov a zahŕňa

- len produkciu toho ovocia a zeleniny, na ktoré bola OV/ZOV uznaná.;

- predaj produktov odchádzajúci z OV/ZOV (ako zabalený a upravený výrobok, ale nespracovaný);
- hodnotu výroby, ktorá sa stiahne z trhu odhadnutú na základe priemernej ceny uvedených výrobkov, ktoré OV/ZOV predávala v predchádzajúcom referenčnom období;
- interné dopravné náklady, ak majú OV/ZOV centralizované zberné alebo baliace stredisko nad 25 km od svojich členov;
- paušálna sadzba na hodnotu predávaných výrobkov zo spracovaného ovocia a zeleniny uvedených v prílohe I, časť X nariadenia EP a Rady č. 1308/2013 alebo v prílohe VI vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 vo výške:

  a) 53 % v prípade ovocných štiav,
  b) 73 % v prípade koncentrovaných štiav,
  c) 77 % v prípade rajčinového koncentrátu,
  d) 62 % v prípade mrazeného ovocia a zeleniny,
  e) 48 % v prípade konzervovaného ovocia a zeleniny,
  f) 70 % v prípade konzervovaných húb rodu Agaricus,
  g) 81 % v prípade ovocia dočasne konzervovaného v slanom náleve,
  h) 81 % v prípade sušeného ovocia,
  i) 27 % v prípade ostatného spracovaného ovocia a zeleniny,
  j) 12 % v prípade spracovaných aromatických bylín,
  k) 41 % v prípade mletej papriky.

Do VMP nie je možné zahrnúť:
- nákup a predaj produktov, na ktoré nebolo udelené OV/ZOV uznanie;
- nákup a predaj iných poľnohospodárskych produktov, ktoré nespadajú pod spoločnú organizáciu trhu s ovocím a zeleninou (napr. cukrová kukurica, zemiaky a pod.);
- nákup a predaj produktov členov, ktorí z OV/ ZOV vystúpia;
- hodnota predávanej produkcie vedľajších produktov;
- interné dopravné náklady, ak majú OV/ZOV centralizované zberné alebo baliace stredisko do 25 km od svojich členov;
- služby, ktoré OV/ZOV zabezpečuje pre členov alebo nečlenov;
- hodnota podpory, ktorá bola poskytnutá jednotlivým pestovateľom (priama platba SAPS, osobitná platba alebo prechodná platba na ovocie a zeleninu alebo platby v rámci PRV);
- predaj členov OV/ZOV, ktorý je realizovaný inou SV, OV/ ZOV so súhlasom vlastnej OV/ ZOV (v prípade, že vlastná OV/ZOV nemá pozberové technológie na úpravu daného produktu);
- hodnota priameho predaja členmi OV/ZOV a hodnota produktov prikúpená od nečlenov OV/ZOV;
- DPH.

Hodnota predajnej produkcie: je hodnota predávanej produkcie pre účely plnenia najmenších požiadaviek na veľkosť OV, ZOV. V prípade, že majú členovia OV/ ZOV nedostatočné údaje o predanej výrobe za predchádzajúce obdobie, hodnota predajnej

produkcie sa vypočíta ako priemerná hodnota ich predajnej produkcie za obdobie troch rokov, ktoré predchádzajú roku, v ktorom bola predložená žiadosť o predbežné uznanie.

Hlavná činnosť: predstavuje výrobu ovocia a zeleniny alebo výrobkov podľa prílohy 1, časť IX a X nariadenia EP a Rady č. 1308/2013, na ktorú získala OV/ ZOV uznanie a ktorá je uvádzaná na trh OV, ZOV.

Vedľajší produkt: je výsledkom prípravy alebo spracovania druhov ovocia a zeleniny (napr. použitie šupky alebo jadier z jablka na farmaceutické účely). Produkty majú kladnú ekonomickú hodnotu, ale nepredstavujú hlavnú činnosť. Nezapočítavajú sa do VMP.

Priamy predaj: je predaj výrobkov priamo spotrebiteľovi pre jeho osobnú spotrebu, t.j. predaj priamo na farme, pri bráne člena alebo vo vlastnej predajni člena, predaj na miestnom trhu, predaj formou zberu plodín spotrebiteľom (systém „ober si sám"). Člen takýmto spôsobom môže predávať nie viac ako stanovený percentuálny podiel svojej výroby alebo výrobkov priamo pričom tento percentuálny podiel stanovia členské štáty na minimálne 10 %; v SR nesmie presahovať viac ako 20 % z hodnoty predanej produkcie OV/ ZOV. Takáto forma predaja musí byť súčasťou dohôd medzi OV/ ZOV a členmi (stanovy, štatút, zmluvy o predaji a pod.). Priamy predaj sa nemôže započítať do VMP pre účely OF, ale je možné ho započítať do celkovej hodnoty výrobkov predávanej OV/ ZOV pre účely uznania a kontrolu plnenia najmenších požiadaviek na veľkosť OV/ ZOV.

Oprávnené výdavky: sú výdavky na opatrenia v OP spolufinancované EÚ a/alebo členským štátom. Sú oprávnené v prípade, ak prispievajú k plneniu všeobecných cieľov v zmysle čl. 33 a čl. 152 ods. 1 písm. c) nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013 a nie sú vylúčené prílohou IX vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011. Podporu na investície z OP môže platobná agentúra poskytnúť OV / ZOV, ak nepresahuje na jeden projekt 14 000 EUR alebo 50 % z celkových nákladov na schválený OP.

Outsourcing: OV / ZOV uzatvára prostredníctvom písomnej zmluvy obchodnú dohodu s iným subjektom vrátane jedného alebo viacerých svojich členov alebo dcérskych spoločností na účel vykonania predmetnej činnosti. OV / ZOV však zostáva zodpovedná za zabezpečenie výkonu uvedenej činnosti a za kontrolu celkového riadenia a dohľad nad obchodnou dohodou o vykonaní činnosti. Okrem iného môžu tieto činnosti zahŕňať zvoz, balenie, skladovanie a umiestňovanie výrobku člena organizácie výrobkov na trh.

Zmluva o outsourcingu: musí umožňovať OV/ZOV vydávať záväzné pokyny a obsahovať ustanovenia, na základe ktorých OV / ZOV môžu zmluvu vypovedať, ak poskytovateľ služby nedodržiava podmienky zmluvy o outsourcingu, obsahovať podrobné podmienky vrátane povinnosti podávať správy a lehôt, ktoré OV /ZOV umožnia outsourcované činnosti posúdiť a mať skutočne pod kontrolou. OV / ZOV uchováva zmluvy o outsourcingu minimálne počas piatich rokov na účely kontrol ex-post, pričom prístup k nim musia mať na požiadanie všetci členovia.

Výročná správa: je zhrnutím realizovaného roka OP spolu s informáciou popisujúcou do akej miery boli uskutočnené jednotlivé opatrenia OP. Výročnú správu predkladá OV / ZOV na formulári uverejnenom na webovom sídle platobnej agentúry.

Záverečná správa: predkladá ju OV / ZOV po skončení záverečného roka OP. Záverečná správa je vyhodnotenie realizácie opatrení riešených v rámci OP počas trvania OP. Môže byť vypracovaná za pomoci odborného poradcu. Má posúdiť dosiahnutie cieľov, ktoré si OV / ZOV v programe stanovila, prípadne obsahovať aj návrhy na zmeny v činnostiach a metódach pri zostavovaní nasledujúcich OP. Správa je vypracovávaná podľa spoločných hodnotiacich ukazovateľov za každé jedno opatrenie realizované v rámci príslušného cieľa podľa prílohy č. 4 národnej stratégie - Spoločné výkonnostné ukazovatele na monitorovanie a hodnotenie OP.

3. OPERAČNÝ PROGRAM

Uznaná OV / ZOV predkladá OP na obdobie 3 – 5 rokov formou kvalitne a detailne spracovaného podnikateľského zámeru s finančnou kalkuláciou, resp. formu projektu s rozpracovanými jednotlivými krokmi, opatreniami a vymenovanými cieľmi, ku ktorým sa opatrenia viažu. Všetky plánované kroky budú vyhodnocované v rámci roka alebo na záver plnenia OP na základe merateľných ukazovateľov – vstupných a výstupných, ktoré sú v OP definované. Len schválený OP môže byť podporovaný zo zdrojov EÚ. Jednotlivé opatrenia v OP majú smerovať k preukázateľnému zlepšeniu počiatočného stavu OV, ZOV. Opatrenia OP musia byť v súlade s národnou stratégiou.

3. 1 Žiadosť o schválenie operačného programu

Oprávnený subjekt	✓ každá uznaná OV / ZOV v sektore ovocie a zelenina
Termín predkladania	✓ **do 15. septembra,** ak sa má vykonávanie OP začať 1. januára nasledujúceho roka
Formulár	✓ Príloha č. 1 k tejto príručke Žiadosť o schválenie operačného programu
Sprievodné doklady	a) zmluva s finančnou inštitúciou o založení OF – názov bankového účtu je OF, potreba zriadenia osobitného fondu pre krízové opatrenia v prípade ich realizácie (originál alebo osvedčená kópia); b) operačný program; c) čestné vyhlásenie všetkých členov OV, ZOV, že súhlasia s opatreniami riešenými v OP (originál).
Adresa predkladania	✓ Pôdohospodárska platobná agentúra Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava

Žiadateľ podáva žiadosť schválenie operačného programu (*Príloha č. 1*), kde uvádza:

1. všeobecné údaje o žiadateľovi;
2. stanovená výška členských príspevkov;
3. referenčné obdobie;
4. čestné vyhlásenia *(Príloha č. 1, bod C)*:
   - že OV / ZOV alebo jej členovia neprijala a neprijme priamo ani nepriamo žiadne iné finančné prostriedky EÚ ani národné financie v súvislosti s opatreniami, ktoré spĺňajú podmienky udelenia podpory podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 alebo podľa podmienok ustanovených v Programe rozvoja vidieka SR (ďalej len „PRV“);
   - že OV / ZOV spĺňa a bude dodržiavať podmienky týkajúce sa OP a OF v súlade s nariadeniami EP a Rady č. 1308/2013, vykonávacieho nariadenia Komisie č. 543/2011 a s národnou stratégiou pre OP v sektore ovocie a zelenina.

Počas celého trvania OP je implementácia a administrácia rozdelená na jednoročné obdobie zodpovedajúce kalendárnemu roku. Platobná agentúra rozhodne o schválení, doplnení alebo zamietnutí žiadosti o schválenie OP do 15. decembra roku, v ktorom bol OP predložený. Po schválení OP môže OV / ZOV začať s jeho realizáciou od 1. januára nasledujúceho roka.

V náležite odôvodnených prípadoch môže platobná agentúra rozhodnúť o OP najneskôr do 20. januára nasledujúceho roku po podaní žiadosti. V rozhodnutí o schválení sa môže ustanoviť, že výdavky na OP sú oprávnené od 1. januára roka nasledujúceho po podaní žiadosti o schválenie OP.

3. 2 Obsah operačného programu

Všeobecným cieľom OP v zmysle čl. 33 a čl. 152 ods. 1 písm. c) nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013 a národnej stratégie je zabezpečiť:

1. plánovanie výroby vrátane prognózy a sledovania výroby a spotreby:
optimalizácia odrodovej skladby, podpora špecializácie výroby prieskum trhu a plánovanie podľa požiadaviek trhu a umiestňovanie na trhu za čo najvýhodnejšiu cenu, segmentácia trhu a vytvorenie plánu predaja podľa požiadaviek odberateľov, plánovanie výsadby/výsevu vo vzťahu k odrodám a plánovanému odbytu, vedenie presnej evidencie, predplodiny, informácie o pôde, nákup vhodného softwaru, nákup hmotného majetku, lízing a prenájom.
2. zlepšenie kvality výrobkov v čerstvej alebo spracovanej forme:
zlepšovanie kvality plodov a dodržiavanie podmienok správnej výrobnej praxe, kontrola a dodržiavanie podmienok pre udržanie kvality pri výrobe (zbere), kontrola a dodržiavanie podmienok pri skladovaní, pri pozberovej úprave a balení, pri spracovaní ovocia a zeleniny, zabezpečenie podmienok pre vysledovateľnosť, nákup vhodného softwaru, nákup hmotného majetku, lízing a prenájom.
3. zvýšenie obchodnej hodnoty výrobkov:
nákup a obnova drobných technologických zariadení, nákup lapačov, prírodných návnad a využívanie rôznych predátorov, mechanizácia výroby a zvyšovanie pridanej hodnoty, nákup ochranných zariadení a sietí proti krúpobitiu a zariadení proti mrazom a iných vhodných zariadení na zvýšenie obchodnej kvality výrobkov.
4. propagácia výrobkov v čerstvej alebo spracovanej forme:
opatrenia zamerané na propagačné aktivity predaja, podporu predaja a propagáciu biologických a integrovaných výrobkov, čerstvých alebo spracovaných, spoločná propagácia a školenia o význame ovocia a zeleniny v zdravej výžive,- motivácia mladej generácie pre prácu v sektore ovocia a zeleniny.
5. environmentálne opatrenia:
znižovanie rizík poškodzovania pôdneho fondu, Znižovanie rizika klimatických zmien, Zdokonaľovanie hospodárenia s vodou, Zvyšovanie biodiverzity, Odpadové hospodárstvo, atď
6. predchádzanie krízam a krízové riadenie:
opis v časti 3. 2. 1

Okrem uvedených opatrení sa podpora vzťahuje aj na opatrenia prispievajúce k znižovaniu výrobných nákladov, podporu výskumu a zabezpečenie experimentálnej výroby, rozsiahlejšia spolupráca medzi OV, zväzmi, obchodnými spoločnosťami a spracovateľmi v súlade s národnou stratégiou.

OV / ZOV si zvolí pre svoj OP najmenej:

- 2 opatrenia na dosiahnutie vyššie uvedených všeobecných cieľov;
- 2 alebo viaceré environmentálne opatrenia alebo aspoň 10 % výdavkov v rámci operačných programov sa musí vzťahovať na environmentálne opatrenia podľa čl. 33 ods. 5 nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013 a národného rámca.

Tieto ciele špecifikuje každý OP a OV / ZOV ich podrobne rozpracuje do opatrení a jednotlivých činností.

OV / ZOV musí pri tvorbe OP zohľadniť nasledujúce skutočnosti:

- OP musí mať plnú podporu všetkých členov OV, ZOV;
- ciele OP musia byť realistické a prispôsobené výške OF;
- OV / ZOV je povinná schválený OP ukončiť.

Obsah OP:

a) opis začiatočnej situácie, podľa potreby na základe spoločných východiskových ukazovateľov uvedených v prílohe VIII vykonávacieho nariadenia Komisie č. 543/2011 a:

- popis OV, ZOV, členská základňa, rozloha pestovaných druhov ovocia a zeleniny v rámci SR, pôsobenie na trhu, druhy ovocia a zeleniny a percentuálny podiel predaja v rámci SR, odbytové kanály;

b) ciele programu, ktoré si OV / ZOV zvolila na príslušné obdobie:

- zohľadňuje sa perspektíva výroby, uvádzanie na trh a stav technického zariadenia (sklady, manipulačné haly, linky a iné výrobné zariadenia), ktoré vlastní OV / ZOV alebo jej členovia (na začiatku realizácie OP);
- vysvetlenie, ako OP prispieva k plneniu národnej stratégie; čestné vyhlásenie OV, ZOV, že OP je v súlade s národnou stratégiou, vrátane rovnováhy medzi činnosťami;
- opis cieľov sa vzťahuje na merateľné úlohy na uľahčenie monitorovania pokroku, ktorý sa postupne dosahuje pri vykonávaní OP;

c) podrobný opis opatrení vrátane opatrení súvisiacich s predchádzaním krízam a krízovým riadením:

- obsahujúci jednotlivé akcie, ktoré treba vykonať a prostriedky na dosiahnutie uvedených cieľov v každom roku vykonávania programu.
- OV / ZOV uvedie zvlášť činnosti pre opatrenia prevencie krízy a samostatné opatrenia, ktoré sa musia prijať a prostriedky na realizáciu týchto opatrení;

- OV / ZOV opíše v opatreniach OP postup pri využívaní spoločných investícií alebo prípadne ich umiestnenia u člena, určenie podmienok ak člen OV / ZOV vystúpi z OV, ZOV;
- v opise sa uvedie miera, v akej rôzne navrhované opatrenia doplňujú ostatné opatrenia a sú v súlade s nimi vrátane opatrení financovaných alebo oprávnených na podporu z iných fondov Únie, najmä na podporu na rozvoj vidieka. V tejto súvislosti sa podľa potreby špecificky uvedú opatrenia vykonané v rámci predchádzajúcich operačných programov;
- neprinášajú žiadne riziko duplicitného financovania z fondov Únie;
- špecifické ciele pre environmentálne opatrenia (najmenej dva) a podrobný opis činností a spôsoby, ktoré je nevyhnutné vykonať na dosiahnutie cieľov uvedených podľa prílohy 3 národnej stratégie; prínosy, dopady a očakávané výsledky realizácie navrhovaných opatrení;
- OV / ZOV je povinná stanoviť merateľné ukazovatele pri každom realizovanom opatrení podľa prílohy VIII vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011;
- podľa čl. 60 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 sa môžu rôzne environmentálne opatrenia kombinovať medzi sebou alebo nadväzovať na opatrenia v prílohách národnej stratégie. V tom prípade sa financujú len dodatočné náklady. OV / ZOV sa rozhodne, ktoré opatrenia podľa prílohy 3 národnej stratégie bude realizovať v plnej miere. Opatrenia pre environment musia byť v súlade s podmienkami uvedenými v národnom rámci, ktorý je súčasťou národnej stratégie (financované sú len dodatočné náklady - musí byť preukázaný minimálne 25%-ný profit);
- OV / ZOV uvedie v OP, že plánované opatrenia sú v súlade s podporovateľnými opatreniami a nezahŕňajú opatrenia a výdavky podľa prílohy IX vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011;

d) trvanie OP;

e) finančné aspekty, konkrétne:

- spôsob výpočtu a úroveň finančných príspevkov,
- postup financovania OF,
- informácie potrebné na opodstatnenie rôznych úrovní príspevkov a
- rozpočet a časový plán vykonávania akcií na každý rok vykonávania OP;

c) prognózy úrody a orientáciu pre výrobu a odbyt v každom roku;

d) súpis investícií u jednotlivých členov, na ktoré bola poskytnutá podpora (napr. SAPARD, SOP alebo PRV v predchádzajúcich rokoch).

Každá konkrétna činnosť, akcia v rámci OP musí byť vyjadrená cez merateľné ukazovatele, prostredníctvom ktorých je následne posudzovaný výsledok a vplyv konkrétnej činnosti, akcie.

3. 2. 1 Opatrenia krízového manažmentu

Predchádzanie krízam a krízové riadenie sa týka zabraňovania krízam a riešenia kríz na trhoch s ovocím a zeleninou. Podľa čl. 33 ods. 3 nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013 v tejto súvislosti sa vzťahujú na:

a) **investície, ktoré zvyšujú účinnosť riadenia objemov umiestnených na trh**;

b) **vzdelávacie opatrenia a výmenu najlepších postupov**;

c) **propagáciu a komunikáciu, či už s cieľom predísť kríze alebo počas obdobia krízy** OV môže vykonávať v rámci OP propagačné, komunikačné, reklamné a vzdelávacie akcie ktoré súvisia s predchádzaním krízam pre širokú verejnosť alebo so zámerom informovať o význame ovocia a zeleniny alebo ich výrobkov pre zvýšenie spotreby u cieľovej skupiny (napr. marketingové kampane v televízií, rádiu, časopisoch, ochutnávky v obchodoch, propagácia nových výrobkov v reťazcoch, letáky, exkurzie. výstavy a pod.).

d) **podporu na administratívne náklady spojené so zriadením vzájomných fondov** (podľa § 8 nariadenia vlády SR č. 369/2008 Z. z. sa neuplatňujú).

e) **opätovnej výsadby ovocných sadov**, keď je to potrebné po povinnej likvidácii, ktorá sa vykonala zo zdravotných alebo fytosanitárnych dôvodov na príkaz príslušných orgánov členského štátu (ÚKSÚP) v súlade so smernicou Rady 2000/29/ES z 8. mája 2000 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty do Spoločenstva a proti rozšíreniu v rámci Spoločenstva, povolená podľa stratégie je len výsadba ovocných sadov na pokusné účely;

f) **stiahnutie výrobkov z trhu** (ďalej len „stiahnutie“) predstavuje neumiestnenie výrobkov na trh a ich použitie na špeciálne účely**.** Sťahovaniu podliehajú druhy ovocia a zeleniny, na ktoré sa vzťahuje podpora EÚ (podľa prílohy XI vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011) financované samotnou OV / ZOV zo zdrojov OF. Stiahnutie je spôsob intervenčného zásahu v rámci spoločnej organizácie trhu v prípade nadprodukcie, má predchádzať znižovaniu cien výrobkov. Stiahnuté výrobky môže OV/ZOV umiestniť na účely podľa čl. 80 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 a to na účely bezplatnej distribúcie alebo kompostovania, biologického odbúravania, likvidáciu, t.j. iné miesta určenia. Bezplatná distribúcia znamená bezplatné rozdelenie vybraných druhov ovocia a zeleniny napr. dobročinným organizáciám a nadáciám, väzenským zariadeniam, školám, vzdelávacím zariadeniam, detským prázdninovým táborom, nemocniciam alebo domovom dôchodcov, dobročinným organizáciám a nadáciám. Sú oprávnené i dopravné náklady a náklady na triedenie a balenie v súlade s prílohou č. XII. a XIII. tohto nariadenia, na obaloch výrobkov určených na bezplatnú distribúciu je zobrazený európsky znak spolu s jednou alebo viacerými označeniami stanovenými v prílohe XIII B.

Stiahnutie podlieha oznamovacej povinnosti na platobnú agentúru a Štátnej veterinárnej a potravinovej správe SR najmenej 24 hodín pred ich realizáciou podľa § 9 nariadenia vlády SR č. 369/2008 Z. z., aby sa zabezpečili kontroly na mieste platobnou agentúrou a ŠVPS SR.

g) **zelený zber alebo neuskutočnenie zberu ovocia a zeleniny** -zelený zber je celkový zber v určitej oblasti nezrelých nepredajných produktov, ktoré neboli pred zeleným zberom poškodené v dôsledku poveternostných udalostí, ochorenia alebo inak; neuskutočnenie zberu je ukončenie súčasného výrobného cyklu v dotknutej oblasti, keď je produkt dobre vyvinutý a má primeranú, vyhovujúcu a predajnú kvalitu. Zničenie produktov v dôsledku poveternostnej udalosti alebo choroby sa nepovažuje za neuskutočnenie zberu. (podľa § 8 nariadenia vlády SR č. 369/2008 Z. z. sa v SR neuplatňujú).

h) **poistenie úrody** predstavuje pokrytie časti trhových strát spôsobené prírodnými katastrofami (napr. povodne, zemetrasenie, podmáčanie...) alebo nepriaznivými poveternostnými udalosťami (napr. ľadovec, mráz, víchrica, sucho, námraza, výdatný dážď a ich kombinácia...), zamorením škodcami alebo chorobami ovocných stromov a porastov zeleniny.

3. 3 Zmeny a doplnenia OP

OP sa vykonávajú v rámci jednoročných období od 1. januára do 31. decembra. OV / ZOV môže požiadať platobnú agentúru o zmenu a doplnenia OP s uvedením podrobností všetkých navrhovaných zmien a doplnenia OP.

3. 3. 1 Zmeny a doplnenia OP pre nasledujúce roky podľa čl. 65 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011

Oprávnený subjekt	✓ každá OV / ZOV v sektore ovocie a zelenina so schváleným OP
Termín predkladania	✓ **od 1. júna do 15. septembra -** zmeny budú uplatnené od 1. januára nasledujúceho roka
Formulár	✓ Príloha č. 2 k tejto príručke – Žiadosť o zmenu a doplnenia operačného programu pre nasledujúce roky
Sprievodné doklady	a) upravený OP so zapracovanými zmenami; b) čestné vyhlásenie všetkých členov OV, ZOV, že súhlasia s opatreniami riešenými v OP (originál); c) sprievodné doklady, v ktorých sa uvedie dôvod, povaha a následky zmien.
Adresa predkladania	✓ Pôdohospodárska platobná agentúra Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava

Platobná agentúra rozhodne o schválení zmien a doplnení OP po zvážení predložených dokladov najneskôr do 15. decembra. Ak platobná agentúra nerozhodne v stanovenom termíne, požiadavka o zmenu a doplnenia OP pre nasledujúce roky sa považuje za zamietnutú. V náležitých prípadoch termín rozhodnutia o zmene OP sa posúva najneskôr do 20. januára nasledujúceho roka po podaní žiadosti o zmenu a doplnenia OP pre nasledujúce roky.

3. 3. 2 Zmeny a doplnenia OP v priebehu roka podľa čl. 66 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011

Oprávnený subjekt	✓ každá OV / ZOV v sektore ovocie a zelenina so schváleným OP
Termín predkladania	✓ v priebehu roka implementácie OP, najneskôr do 15. novembra
Formulár	✓ Príloha č. 3 k tejto príručke - Žiadosť o zmenu a doplnenia operačného programu v priebehu roka
Sprievodné doklady	a) upravený OP so zapracovanými zmenami; b) čestné vyhlásenie všetkých členov OV, ZOV, že súhlasia

		s opatreniami riešenými v OP (originál); c) sprievodné doklady, v ktorých sa uvedie dôvod, povaha a následky zmien.
Adresa predkladania	✓	Pôdohospodárska platobná agentúra Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava

Žiadosti o zmenu a doplnenie OP v priebehu roka predkladajú OV / ZOV v prípade, ak:

a) uskutočnili OP iba čiastočne;

b) zmenili obsah OP;

c) zvýšili výšku OF maximálne o 25 % pôvodne schválenej výšky za predpokladu, že celkové ciele OP budú dodržané. V prípade zlúčenia OV sa percentuálny podiel zvýši o schválenú hodnotu OF zlúčených OV;

d) v prípade uplatnenia vnútroštátnej finančnej pomoci doplniť OF o výšku vyplatenej vnútroštátnej pomoci.

OV / ZOV môže OP zmeniť a doplniť počas roka bez predchádzajúceho schválenia platobnou agentúrou. OV / ZOV musí splniť nasledujúce podmienky:

a) o už realizovaných zmenách a doplneniach OP musí OV / ZOV písomne informovať platobnú agentúru najneskôr do 15 pracovných dní od uskutočnenia zmeny a doplnenia OP (všeobecné zmeny nie je potrebné zasielať na predpísanom tlačive – napr. zmena zamestnanca),

b) zmeny a doplnenia OP uskutočnené počas roka nesmú presiahnuť 10 % z pôvodne schváleného ročného financovania OP.

4. OPERAČNÝ FOND

OF podľa čl. 32 nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013 a článkoch 52 až 54 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 je vedený na samostatnom bankovom účte v krajine, v ktorej má OV / ZOV sídlo. Je nevyhnutnou podmienkou pre získanie podpory z fondov EÚ.

Tento fond sa financuje:

a) **z finančných príspevkov** - členov OV a/alebo samotných OV alebo ZOV;

b) **z finančnej pomoci EÚ**, ktorá sa môže poskytnúť OV / ZOV keď tieto združenia predkladajú, riadia a vykonávajú OP.

Obidve zložky OF sú v pomere 1:1.

OF sa použijú len na financovanie OP, ktoré sa predložili platobnej agentúre a ktoré boli následne aj schválené. OF sa spravujú takým spôsobom, aby externí audítori mohli každoročne zisťovať, kontrolovať a potvrdzovať ich výdavky a príjmy.

OV / ZOV oznámi predpokladanú výšku OF na nasledujúci rok najneskôr **do 15. septembra** (pri predložení žiadosti o schválenie OP alebo so žiadosťou o zmenu a doplnenia OP).

4. 1 Príspevky členov

Príspevky členov do OF sa vypočítajú na základe VMP v referenčnom období za druhy ovocia a zeleniny alebo výrobky z nich, na ktoré bolo udelené uznanie. O spôsobe prispievania členov do OF informuje OV / ZOV pri podaní žiadosti o schválenie OP.

Príspevky môžu byť určené ako sadzba na jednotku hmotnosti, resp. % z hodnoty predaných výrobkov a to

- ✓ formou napr. odvodov v čase odpredaja plodín za štvrťročné obdobie počas realizácie OP v kalendárnom roku podľa schválenej výšky príspevku členov do OF,
- ✓ jednorazového odvodu, ktorého výška sa vykalkuluje na základe hodnoty predávanej produkcie člena za stanovené obdobie predaja.

Členovia musia byť o metóde vyberania odvodov upovedomení a výška vybratých odvodov musí byť vo finančných výkazoch pestovateľov zreteľne a samostatne identifikovateľná. OV / ZOV môže použiť aj diferencovaný spôsob prispievania do OF, ak pre výrobcov stanoví rozdielne sadzby odvodov do OF. Zvolený a odsúhlasený spôsob výberu príspevkov sa nesmie meniť bez súhlasu platobnej agentúry v rámci kalendárneho roka. O všetkých následných zmenách v spôsobe a výške prispievania do OF informuje OV / ZOV pred zavedením zmien platobnú agentúru. Platobná agentúra oznámi OV / ZOV či sú navrhované zmeny prijateľné. Príspevky členovia poukazujú priamo na účet OF.

Všetci členovia majú možnosť využívať OF a všetci musia mať možnosť demokraticky sa zúčastňovať na rozhodnutiach týkajúcich sa použitia OF a finančných príspevkov do OF.

4. 2 Platby z operačného fondu

Náklady a faktúry na jednotlivé činnosti a opatrenia vykonané v rámci OP sa musia uhrádzať priamo z OF. Za výnimočných okolností smie OV / ZOV spracúvať niektoré bežné výdavky ako napríklad mzdové náklady alebo DPH, prípadne faktúry za výdavky realizované v rámci programu i mimo neho z bežného účtu. OV / ZOV bude musieť zdôvodniť, prečo musela realizovať platby týmto spôsobom. Všetky platby a transakcie vykonané mimo OF musia byť riadne zaznamenané a poukázané naspäť na účet OF.

5. FINANČNÁ POMOC

Financovanie OP sa realizuje podľa nasledovných dvoch variant:

1. finančná pomoc EÚ sa rovná výške skutočne zaplatených finančných príspevkov členov OV / ZOV obmedzenej na **50 %** skutočne vzniknutých výdavkov alebo
2. ak OV / ZOV spĺňajú niektorú z podmienok podľa čl. 34 odsek 3 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1308/2013 požiadajú platobnú agentúru vo formulároch žiadostí o pomoc vo výške **60 %** skutočne vynaložených výdavkov na financovanie OP.
3. v prípade poistnej udalosti sa vyplatí pomoc podľa charakteru poistnej udalosti vo výške 50 % skutočne vynaložených výdavkov (ak predmetom poistnej zmluvy je poistenie

proti nepriaznivým poveternostným udalostiam) a 80 % (ak predmetom poistnej zmluvy je poistenie proti stratám spôsobeným prírodnými katastrofami),

4. hranica 50 % skutočne vzniknutých výdavkov sa zvýši na 100 % v prípade stiahnutia ovocia a zeleniny z trhu v množstve, ktoré nepresiahne 5 % objemu predávanej produkcie každej OV a s ktorým sa naloží spôsobom bezplatnej distribúcie, v prípade stiahnutia z trhu v súlade s čl. 79 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011.

V oboch prípadoch financovania OP platí:

a) maximálna celková výška pomoci je **4,1 % z VMP** uvedenej na trh OV / ZOV v referenčnom období alebo do výšky **4,6 %** ak tvorí OV / ZOV odvod **0,5 %** z VMP na niektoré z opatrení krízového manažmentu,

(v prípade ZOV sa uvedené percento môže zvýšiť na 4,7 % hodnoty predávanej produkcie, a to za predpokladu, že časť prevyšujúca 4,1 % hodnoty predávanej produkcie sa využije výhradne na opatrenia súvisiace s predchádzaním krízam a krízovým riadením, ktoré dané ZOV vykoná v mene svojich členov),

Oprávnené aktivity

Opatrenia a akcie sú oprávnené pokiaľ prispievajú k plneniu všeobecných cieľov v zmysle čl. 33 a čl. 152 ods. 1 písm. c) nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013 a nie sú vylúčené prílohou IX vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011. Podporu na investície z OP môže platobná agentúra poskytnúť OV / ZOV, ak nepresahuje na jeden projekt 14 000 EUR alebo 50 % z celkových nákladov na schválený OP.

Opatrenia	Maximálny podiel z OF
kvality	50 %
prevencia kríz*	25 %
náklady na opätovnú výsadbu sadov	20 %
environmentálne opatrenia	25 %
ostatné	podľa potreby praxe

* neplatí, ak sú činnosti na prevenciu kríz financované z osobitného krízového fondu, ktorý tvorí OV.

Vnútroštátna finančná pomoc

V zmysle čl. 35 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1308/2013 v regiónoch členských štátov, v ktorých sa stupeň OV / ZOV a skupín výrobcov v regióne považuje za mimoriadne nízky môže EÚ na základe riadne odôvodnenej žiadosti povoliť členským štátom vyplatiť OV / ZOV finančnú pomoc, ktorá sa rovná maximálne **80 %** finančných príspevkov členov OV.

Za nízky stupeň organizovanosti sa považuje, ak OV / ZOV a skupiny výrobcov predali menej ako 20 % priemernej hodnoty produkcie ovocia a zeleniny, ktorá pochádzala z tohto regiónu za posledné tri roky, za ktoré sú údaje k dispozícii. Podľa čl. 91 ods. 4 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 členské štáty určia regióny ako osobitnú súčasť svojich

území v súlade s objektívnymi a nediskriminačnými kritériami, akými sú ich agronomické a hospodárske charakteristiky a ich regionálny poľnohospodársky potenciál/potenciál pestovania ovocia a zeleniny alebo ich inštitucionálna a administratívna štruktúra a pre ktoré sú k dispozícii údaje na výpočet stupňa organizovanosti. V SR sa na tieto účely vyčlenil región Západného, Stredného a Východného Slovenska.

Ak členský štát dostane povolenie zo strany EÚ na zaplatenie (vykonávacím rozhodnutím Komisie), členský štát informuje OV, ZOV, že môžu predložiť žiadosti o vnútroštátnu finančnú pomoc v zmysle čl. 94 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 a následne pozmeniť a doplniť svoj OP podľa článku 65 alebo 66 tohto nariadenia.

Oprávnený subjekt	✓ každá OV / ZOV v sektore ovocie a zelenina so schváleným OP
Termín predkladania	✓ do 15. februára roka nasledujúceho po roku realizácie OP
Formulár	✓ Príloha č. 7 k tejto príručke Žiadosť o vnútroštátnu finančnú pomoc
Sprievodné doklady	✓ podľa časti 6 tejto príručky
Adresa predkladania	✓ Pôdohospodárska platobná agentúra Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava

Poskytnutá vnútroštátna finančná pomoc tvorí doplatok OF. Tento doplatok môže byť použitý len na financovanie opatrení už schváleného OP. Nesmie byť rozdeľovaný členom OV. Doplatok nesmie úplne nahradiť príspevky členov. Finančná pomoc je vyplatená do 15. októbra nasledujúceho roka, po realizácii opatrení OP.

5. 1 Referenčné obdobie

Ročný strop pomoci uvedený v článku 34 ods. 2 nariadenia EP a Rady (ES) č. 1308/2013 sa počíta každý rok na základe VMP počas 12 mesačného referenčného obdobia, ktoré si zvolí OV/ ZOV a platobná agentúra schváli.

Zvolené referenčné obdobie je pre OV / ZOV záväzné počas celého obdobia vykonávania OP. OV / ZOV si v súlade s čl. 51 ods. 2 vykonávacieho nariadenia Komisie č. 543/2011 môže zvoliť referenčné obdobie, ktoré začína:

a) 12 mesačné obdobie, ktoré začína najskôr 1. januára tri roky pred rokom, na ktorý sa pomoc žiada, a skončí najneskôr 31. decembra roku, ktorý predchádza roku, na ktorý sa pomoc žiada, alebo

b) priemernú hodnotu troch po sebe idúcich 12 mesačných období, ktoré začnú najskôr 1. januára päť rokov pred rokom, na ktorý sa pomoc žiada, a skončia najneskôr 31. decembra roku, ktorý predchádza roku, na ktorý sa pomoc žiada.

Zmeny referenčného obdobia musia byť riadne odôvodnené a možno ich realizovať len so súhlasom platobnej agentúry. Referenčné obdobie slúži pre výpočet **stropu podpory pre príslušný kalendárny rok realizácie OP**.

Ak novo uznané OV / ZOV majú nedostatočné údaje o predávanej výrobe za predchádzajúce obdobia, môže sa za VMP považovať hodnota predajnej výroby uvedená OV / ZOV na účel uznania.

6. ŽIADOSTI O PLATBY

OV / ZOV si zvolí jeden spôsob vyplácania finančnej pomoci a túto metódu bude uplatňovať počas realizácie OP v rámci jedného roka. OV / ZOV môže podať na platobnú agentúru:

- žiadosť o zálohovú platbu,
- žiadosť o štvrťročnú platbu alebo
- žiadosť o následnú platbu.

Ak OV / ZOV predloží na platobnú agentúru žiadosť po konečnom termíne, bude požadovaná suma znížená o 1 % za každý deň omeškania.

Ku každej žiadosti o platbu predloží OV / ZOV nasledovné doklady:

- informáciu o výške požadovanej pomoci;
- faktúry týkajúce sa VMP (originál alebo osvedčená kópia);
- podrobnosti o OF vrátane výšky členských príspevkov;
- výdavky vzniknuté v súvislosti s OP uhradené z OF - súpis faktúr, faktúry, bankové výpisy, podpornú dokumentáciu k faktúram, preklady zahraničných faktúr (originály alebo osvedčené kópie);
- výdavky súvisiace so sťahovaním výrobkov z trhu uhradené z OF;
- výdavky súvisiace s opatreniami krízového manažmentu rozdelených podľa akcií na poistenie úrody, propagáciu, komunikáciu a vzdelávanie - súpis faktúr, faktúry, bankové výpisy, podpornú dokumentáciu k faktúram, preklady zahraničných faktúr (originály alebo osvedčené kópie);
- podiel OF vynaložený na predchádzanie krízam a krízové riadenie
- dôkaz o vykonaní príslušnej akcie, ktorá sa týka paušálne vyplácaných výdavkov;
- v prípade výdavkov investičného charakteru ak nepresahuje na jeden projekt 14 000 eur alebo 50 % z celkových nákladov na schválený operačný program - faktúry, bankové výpisy, podpornú dokumentáciu k faktúram, preklady zahraničných faktúr (originály alebo osvedčené kópie);
- čestné vyhlásenie, že OV / ZOV alebo jej členovia neprijala a neprijme priamo ani nepriamo žiadne iné finančné prostriedky EÚ ani národné financie v súvislosti s opatreniami, ktoré spĺňajú podmienky udelenia podpory v rámci vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 alebo s opatreniami rozvoja vidieka *(Príloha č. 4, bod G, Príloha č. 5, bod D, Príloha č. 6, bod D, Príloha č. 7, bod D)*;
- v prípade outsourcingu príslušné dohody, zmluvy o spolupráci s ďalšími subjektami, ktoré pre OV/ ZOV zabezpečujú činnosti v súlade s čl. 27 nariadenia Komisie č. 543/2001 v znení nariadenia Komisie 499/2013 (rozhodnutie o výrobku, ktorý sa má predávať, výber distribučného kanálu);

- dokumentáciu k výberu víťazných ponúk dodávateľov – minimálne tri cenové ponuky a zápisnica o výbere víťaznej ponuky (fotokópie), resp. iné relevantné doklady.

V záujme preukázania hospodárneho, efektívneho a účinného vynaloženia verejných finančných prostriedkov platobná agentúra vyžaduje od žiadateľov pri oprávnených výdavkoch preukázanie minimalizovania nákladov na obstaranie tovarov a služieb v súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. Primeranosť nákladov preukáže žiadateľ zdôvodnením výberu dodávateľa k jednotlivým oprávneným výdavkom a doložením troch cenových ponúk a zápisom o výbere víťaznej ponuky.

Ak žiadateľ nepreukáže hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť vynaloženia verejných finančných prostriedkov, môže platobná agentúra posudzovať primeranosť výdavkov na základe priemernej ceny daného výdavku na trhu, t.j. vyhradzuje si právo výšku výdavku znížiť, ak sa cena daného výdavku výrazne odlišuje od priemernej ceny daného výdavku na trhu.

V prípade realizovania stiahnutia výrobkov z trhu OV/ZOV navyše predloží:

- doklad o úrode z databázy ÚKSÚP, doklad o zaznamenaní poklesu predaja, iné relevantné doklady o úrode;

- doklad o vykonaných činnostiach - stiahnutie z trhu za predmetné obdobie (napr. skladové karty, dodacie listy na miesto určenia, faktúry, iné účtovné doklady, odpisy, doklad o zmluvnom vzťahu so zásobovanou inštitúciou alebo objednávky, zoznam zásobovaných subjektov, fotodokumentácia o vykonanej likvidácii produkcie a pod.)

V prípade realizovania poistenia úrody OV/ZOV navyše predloží:

- zoznam pestovateľov, fariem, sadov, plôch v ha a plodín, na ktoré sa vzťahuje poistenie;
- hlásenia o úrode ovocia a zeleniny za predchádzajúci rok (napr. predložené na Ústredný kontrolný a skúšobný ústav alebo v prípade zeleniny Štatistickému úradu SR);
- originál alebo osvedčená kópia poistnej zmluvy, ktorú uzatvoril člen OV samostatne alebo ktorú uzatvorila za svojich členov OV (v poistných zmluvách sa vyžaduje, aby prijímatelia prijali potrebné opatrenia na predchádzanie rizika).

Finančná pomoc pre realizované OP počas kalendárneho roka bude vyplatená najneskôr do 15. októbra roka nasledujúceho po roku vykonávania OP.

6. 1 Zálohová platba

OV / ZOV môže požiadať o vyplatenie zálohy (preddavku) na odhadované náklady z OF, ktoré súvisia s realizáciou OP v súlade s čl. 71 nariadenia EP a Rady č. 1308/2013.

Oprávnený subjekt	✓ každá OV / ZOV v sektore ovocie a zelenina so schváleným OP
Termín predkladania	✓ v priebehu prvého mesiaca štvrťroka, na ktorý sa záloha vzťahuje t. j. január, apríl, júl, október.
Formulár	✓ Príloha č. 4 k tejto príručke

	Žiadosť o zálohovú platbu
Adresa predkladania	✓ Pôdohospodárska platobná agentúra Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava

Zálohová platba bude vyplatená iba v prípade, ak OV / ZOV zloží zábezpeku v hodnote 110 % požadovanej zálohovej platby na odbor obchodných mechanizmov. Ak zábezpeka nebude zložená v požadovanej výške, žiadosť o zálohovú platbu bude zamietnutá.

Žiadosť o uvoľnenie zábezpeky sa môže podávať v priebehu roka na odbor obchodných mechanizmov platobnej agentúry. V prípade, že nebudú splnené podmienky uvedené v čl. 71 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011, prepadne zodpovedajúca časť zábezpeky.

Celková výška preddavkov vyplatených za príslušný rok nesmie prekročiť 80 % pôvodne schválenej výšky pomoci na operačný program. Ďalšie podrobnosti o zložení a uvoľnení zábezpeky môžete získať na odbore obchodných mechanizmov platobnej agentúry.

6. 2 Štvrťročná/čiastková platba

Nárok na finančnú podporu vzniká na základe skutočne realizovaných a zaplatených výdavkov predložených na platobnú agentúru so žiadosťou o štvrťročnú platbu v súlade s čl. 72 nariadenia EP a Rady č. 1308/2013.

Oprávnený subjekt	✓ každá OV / ZOV v sektore ovocie a zelenina so schváleným OP
Termín predkladania	✓ do 30. apríla za I. štvrťrok roka implementácie OP ✓ do 30. júla za II. štvrťrok roka implementácie OP ✓ do 30. októbra III. štvrťrok roka implementácie OP
Formulár	✓ Príloha č. 5 k tejto príručke Žiadosť o štvrťročnú platbu
Sprievodné doklady	✓ podľa časti 6 tejto príručky
Adresa predkladania	✓ Pôdohospodárska platobná agentúra Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava

Celková suma štvrťročnej platby nesmie prevýšiť 80 % pomoci, ktorá sa už bola vyplatená na príslušné obdobie operačného programu v kalendárnom roku. Posledná štvrťročná platba je vedená ako následná platba.

6. 3 Následná platba

Následná platba je v podstate platba za posledný štvrťrok uskutočňovania OP alebo za celý rok uskutočňovania OP.

Oprávnený subjekt	✓ každá OV / ZOV v sektore ovocie a zelenina so schváleným OP
Termín predkladania	✓ do 15. februára roka nasledujúceho po roku realizácie OP
Formulár	✓ Príloha č. 6 k tejto príručke Žiadosť o následnú platbu
Sprievodné doklady	✓ podľa časti 6 tejto príručky a navyše: a) výročnú alebo záverečnú správu o OP, vrátane analýzy jednotlivých položiek; b) položky navrhované na prenesenie do ďalšieho obdobia.
Adresa predkladania	✓ Pôdohospodárska platobná agentúra Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava

Finančná podpora bude vyplatená na základe skutočne realizovaných a zaplatených výdavkov predložených na platobnú agentúru so žiadosťou o následnú platbu, ktoré sa týkajú posledného štvrťročného obdobia realizovania OP alebo celého roka uskutočňovania OP.

7. POLOŽKY PRENÁŠANÉ DO ĎALŠIEHO OBDOBIA

Ak OV / ZOV nemôže niektoré položky OP realizovať do 31. decembra, môže požiadať **o odklad výdavkov**. Žiadosti o odklad výdavkov sa podávajú spolu so žiadosťou o následnú platbu. Prenášané položky OV / ZOV realizuje a uhradí do 30. apríla nasledujúceho roka. Zodpovedajúci príspevok od OV / ZOV zostane v OF.

Finančná podpora sa zaplatí OV / ZOV pri následnej platbe a zábezpeka zložená v súlade s čl. 71 ods. 3 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011 sa uvoľní na základe ustanoveného skutočného oprávnenia na finančnú podporu a iba pod podmienkou, že OV / ZOV poskytne doklad (faktúry alebo súpis faktúr, výpisy z bankového účtu) o vykonaní naplánovaného výdavku najneskôr do 30. apríla roku nasledujúceho po roku, na ktorý bol príslušný výdavok naplánovaný.

8. VÝROČNÉ A ZÁVEREČNÉ SPRÁVY

OP podliehajú monitorovaniu a hodnoteniu zameranému na hodnotenie pokroku dosiahnutého pri plnení určených cieľov operačných programov, ako aj hodnoteniu efektívnosti a účinnosti v súvislosti s uvedenými cieľmi. Pokrok, efektívnosť a účinnosť sa hodnotia prostredníctvom spoločných výkonnostných ukazovateľov, ktoré sú ustanovené v prílohe VIII nariadenia EK

č. 543/2011 a týkajú sa východiskovej situácie, ako aj finančného plnenia, výstupov, výsledkov a vplyvu vykonávaných OP.

Súčasne so žiadosťou o následnú platbu predkladajú OV / ZOV výročnú správu. **Výročná správa** informuje, do akej miery boli uskutočnené jednotlivé opatrenia OP v rámci daného roka a výsledky monitorovacej činnosti.

Obsahuje podrobné informácie o:

- realizácii OP;
- všetkých zmenách a dodatkoch priebehu roka;
- rozdieloch medzi odhadom finančnej pomoci a požadovanou výškou.

Monitoring sa vykonáva prostredníctvom finančných ukazovateľov, ukazovateľov výstupov a ukazovateľov výsledkov. Výsledky tohto procesu sú určené na:

a) overenie kvality vykonávania OP,

b) zistenie akejkoľvek potreby úprav alebo prehodnotenia OP v záujme dosiahnutia cieľov stanovených pre program alebo zlepšenia riadenia programu vrátane jeho finančného riadenia,

c) prispenie k splneniu požiadaviek na podávanie správ o vykonávaní OP.

Záverečnú správu (namiesto výročnej správy) predkladá OV / ZOV posledný rok realizácie OP. Záverečná správa musí byť doložená správou o vyhodnotení celého OP, ktorá môže byť vypracovaná poradenskou firmou, počas celého obdobia realizácie OP. Taktiež sa súhrn informácií predkladá na tlačivách a tabuľkách vypracovaných EÚ.

Záverečná správa o vyhodnotení OP má posúdiť, do akej miery sa podarilo dosiahnuť vytýčené ciele OP, uvádzajú sa faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania OP a obsahuje odporúčania na zlepšenie činností a/alebo postupov pri zostavovaní nasledujúceho OP.

Podľa čl. 126 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011v polovici obdobia vykonávania OP zašle OV / ZOV na platobnú agentúru **hodnotiacu správu**. Hodnotenie v polovici trvania sa môže vykonať s pomocou špecializovaného poradenského centra sa zameria na preskúmanie miery využitia finančných zdrojov, efektívnosti a účinnosti OP a na hodnotenie pokroku dosiahnutého v súvislosti s celkovými cieľmi programu. Ak je to vhodné, do hodnotenia v polovici trvania sa zahrnie kvalitatívne hodnotenie výsledkov a vplyvu environmentálnych opatrení. Na tento účel sa využijú spoločné výkonnostné ukazovatele týkajúce sa východiskovej situácie, výsledkov a prípadne vplyvov. Hodnotenie v polovici trvania sa vykoná počas vykonávania OP dostatočne včas, aby sa výsledky hodnotenia mohli zohľadniť pri príprave nasledujúceho OP.

Každoročne každá uznaná OV / ZOV oznámi na výzvu platobnej agentúry údaje, potrebné na vypracovanie výročnej správy za OP, ktorú zasiela platobná agentúra na EK do 15. novembra v súlade s prílohou č. XIV nariadenia EK č. 543/2011 a to najmä informácie týkajúce sa výdavkov:
— operačný fond: celková suma, príspevky od EÚ, členského štátu (vnútroštátna pomoc) a OV / ZOV a členov,
— opis úrovne finančnej pomoci EÚ
— VMP: hodnota spolu a rozdelená medzi jednotlivé právnické subjekty, ktoré tvoria OV / ZOV,
— výdavky na OP rozdelené podľa opatrení a druhov akcií
— informácie o objeme stiahnutých výrobkov

9. KONTROLY

Platobná agentúra vykoná kontrolu na mieste pred schválením OP u všetkých OV / ZOV a v prípade potreby žiadosti o zmenu za účelom overenia dodržania presnosti poskytnutých informácií, cieľov OP, spôsobilosti navrhovaných činností a výdavkov, ako aj ekonomickú konzistenciu a kvalitu OP, správnosť odhadov a plánovanie vykonania OP.

Pri kontrolách sa preverí súlad deklarovaného so skutočným stavom a či vytýčené ciele boli hodnotené podľa spoločných a merateľných ukazovateľov, ktoré navrhla EK (príloha č. VIII vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 543/2011). Toto hodnotenie a monitorovanie je potrebné pre posúdenie plnenia, vytýčených cieľov a konkrétnych záväzkov.

Výkon kontrol v záujme overenia dodržiavania kritérií uznania OV / ZOV v súlade s čl. 114 nariadenia Komisie č. 543/2011 je definovaný v príručke pre žiadateľa – Uznanie OV / ZOV.

V prípade žiadosti o finančnú podporu budú kontroly na mieste zamerané hlavne na vykonanie opatrení obsiahnutých v OP so zvýšenou pozornosťou na opatrenia týkajúce sa investícií a reálnych nákladov a vynaložených výdavkov v porovnaní s požadovanou pomocou.

V každej OV / ZOV bude vykonaná minimálne jedna kontrola pred vyplatením finančnej pomoci alebo jej zostatku týkajúceho sa záverečného roku OP.

Platobná agentúra určí OV / ZOV ktoré budú skontrolované na základe analýzy rizika, pri ktorej zoberie do úvahy:

- výška pomoci,
- zistenia kontrol v predchádzajúcich rokoch,
- prvok náhodnosti,
- iné parametre, ktoré určia členské štáty, najmä či sú OV / ZOV zapojené do programu zabezpečovania kvality oficiálne uznaného členskými štátmi alebo, či neboli poberané prostriedky na investície aj zo zdrojov rozvojových programov.

10. SANKCIE

Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek ďalšie pokuty uplatniteľné na základe právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych právnych predpisov, členské štáty zrušia uznanie OV/ ZOV, vylúčia predmetné akcie alebo operácie z udeľovania podpory v rámci príslušného OP a vymôžu celú sumu pomoci, ktorá sa na uvedenú operáciu už vyplatila, resp. vylúčia OV / ZOV z udeľovania podpory v rámci príslušného OP ak sa zistí, že spáchali podvod v súvislosti s podporou poskytnutou v nariadení EP a Rady (EÚ) č. 1308/2013 a vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 543/2011.

Platobná agentúra uplatní pokuty, ak zistí, že suma, ktorá by sa mala vyplatiť príjemcovi na základe samotnej žiadosti presahuje sumu, ktorá sa má vyplatiť príjemcovi po preskúmaní oprávnenosti žiadosti o viac ako 3 %, na sumu, ktorá sa má skutočne vyplatiť príjemcovi, sa uplatní zníženie v súlade s čl. 117 nariadenia Komisie č. 543/2011. Výška zníženia predstavuje rozdiel medzi sumami. Žiadne zníženie sa však neuplatní, ak sú OV / ZOV schopné dokázať, že nie sú zodpovedné za uvedenie neoprávnenej sumy. Táto pokuta sa uplatňuje taktiež na neoprávnené výdavky zistené počas kontroly na mieste.

Žiadosť o poskytnutie pomoci sa zamietne za príslušnú časť výdavkov, ak OV / ZOV, člen alebo príslušný zástupca zabráni vykonaniu kontroly na mieste.

Ak sa na základe kontroly zistia nezrovnalosti v súvislosti s obchodnými normami alebo minimálnymi požiadavkami na výrobky stiahnuté z trhu príjemca je povinný podľa čl. 118 nariadenia Komisie č. 543/2011 zaplatiť pokutu vo výške príspevku EÚ, vypočítanú na základe množstiev výrobkov stiahnutých z trhu, ktoré nezodpovedajú obchodným normám alebo minimálnym požiadavkám, ak sú uvedené množstvá menšie ako 10 % oznámených množstiev, vo výške dvojnásobku príspevku EÚ, ak sú uvedené množstvá medzi 10 % a 25 % oznámených množstiev, alebo vo výške príspevku EÚ za celé množstvo ak uvedené množstvá presahujú 25 % oznámeného množstva.

V prípade, že sa zistí, že OV / ZOV úmyselne vyhlásili nepravdivé skutočnosti, príslušná operácia sa vylúči z podpory v rámci OP a všetky prostriedky skutočne vyplatené na účel tejto operácie sa vrátia. Príjemca je ďalej pre danú operáciu vylúčený z prijímania podpory v rámci príslušného OP v nasledujúcom roku.
Členské štáty môžu pozastaviť uznanie OV / ZOV alebo pozastaviť platby takémuto subjektu, ak sú podozrivé zo spáchania podvodu v súvislosti s pomocou, na ktorú sa vzťahuje nariadenie EP a Rady č. 1308/2013.

11. KONTAKT

Pôdohospodárska platobná agentúra
Sekcia organizácie trhu
Odbor poľnohospodárskych komodít
Dobrovičova 12
815 26 Bratislava

Ing. Klaudia Dulíková, klaudia.dulikova@apa.sk, 0918 612 605
Ing. Noémi Nagyová, noemi.nagyova@apa.sk, 0918 612 450
Ing. Peter Tesák, peter.tesak@apa.sk, 0918 612 145

12. PRÍLOHY

Príloha č. 1	Žiadosť o schválenie operačného programu
Príloha č. 2	Žiadosť o zmenu a doplnenia operačného programu pre nasledujúci rok
Príloha č. 3	Žiadosť o zmenu a doplnenia operačného programu v priebehu roka
Príloha č. 4	Žiadosť o zálohovú platbu
Príloha č. 5	Žiadosť o štvrťročnú platbu
Príloha č. 6	Žiadosť o následnú platbu
Príloha č. 7	Žiadosť o vnútroštátnu finančnú pomoc